

„Pētījums par jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanu un uzlabošanas iespējām Riebiņu novadā”

IZM atklātā projektu konkursa „Ikgadējā monitoringa
ietvaros izstrādātā jaunatnes politikas indeksa
aprēķināšana pašvaldībās jauniešu dzīves kvalitātes
novērtēšanai” ietvaros

Riebiņu novada dome

08-10/2013

Saturs

1. Lietotie termini un saīsinājumi	3
2. Ievads	4
3. Informācija par pētījumu	5
4. Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa koncepcijas apraksts.....	6
4.1. Indeksa mērķis	6
4.2. Jaunatnes politikas īstenošanas dimensijas	6
4.3. Indeksa dimensiju kopējais politikas jomu ietvars	10
4.4. Rezultātu interpretācija	10
5. Pētījuma metodoloģija	12
6. Novada iedzīvotāju statistikas dati	14
7. Pētījuma rezultāti.....	15
7.1. Secinājumu kopsavilkums.....	15
7.1.1. Salīdzinājums ar Latvijas rādītājiem	15
7.1.2. Situācija Riebiņu novada pašvaldībā	16
7.2. Jaunatnes politikas īstenošanas indekss Latvijā	17
7.3. Jaunatnes politikas īstenošanas indekss: Riebiņi un Latvija	18
7.4. Rezultātu salīdzinājums dimensiju vidū: Riebiņi un Latvija	19
7.5. Rezultātu salīdzinājums dimensiju vidū: Riebiņi	20

1. Lietotie termini un saīsinājumi

CAWI	Kvantitatīvas aptaujas metode, veicot datorizētas intervijas internetvidē tiešsaistē (CAWI – <i>Computer Assisted Web Interviews</i>)
Izlase	Ģenerālkopuma daļa, kura reprezentatīvi pārstāv visus pašvaldības iedzīvotājus (vecumā 13-25 gadi)
IZM	Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija
Jaunatnes politikas īstenošanas indekss	Jaunatnes politikas īstenošanas indekss - izstrādāts un aprēķināts 2012.gadā pēc IZM pasūtījuma. Indekss ir skaitliski izteikts, matemātisks aprēķināts rādītājs, kurš visaptveroši atbild uz jautājumu: kā jaunieši novērtē savas iegūtās prasmes, vēlmes un dažādu iespēju pieejamību, sagatavojoties patstāvīgai un kvalitatīvai dzīvei sabiedrībā
Lauka darbs	Aptaujas datu ieguves posms – kvantitatīvas aptaujas interviju norise
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD - <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
Pētījuma instrumentārijs	Pētījumā izmantotā aptaujas anketa
Response	Aptaujas atsaucības rādītājs, aprēķināts balstoties uz sasniegto potenciālo kontaktu skaitu un iegūto derīgo interviju skaitu.
Respondenti	Aptaujā iekļautie pašvaldībā dzīvojošie iedzīvotāji (vecumā 13-25 gadi)

2. Ievads

2012.gadā ir izstrādāts jaunatnes politikas īstenošanas indekss, kas ļauj sistemātiski un konceptuāli apkopot un izvērtēt jaunatnes politikas ietekmes un rezultātus noteiktās jauniešu dzīves jomās. Tas nodrošina iespēju pēc vienotiem parametriem novērtēt jaunatnes politikas īstenošanas procesu gan Latvijā kopumā, gan katrā pašvaldībā atsevišķi. Indeksa izstrādes procesā tika veikta citu valstu pieredzes izpēte, Latvijas Republikas un Eiropas Savienības likumdošanas izpēte, kā arī veidotas ekspertu diskusijas.

Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa izmantošana sniedz plašu ieskatu jaunatnes ikdienā, norādot uz pašreizējo jaunatnes situāciju valstī. Savukārt ilgtermiņā sniedz iespējas izvērtēt jaunatnes politikas ietekmes sfēras un rezultātu izmaiņas, un tas ļaus izstrādāt risinājumus jaunatnes situācijas uzlabošanai.

2013.gada vasarā tika rīkots IZM atklātais projektu konkurss „Ikgadējā monitoringa ietvaros izstrādātā jaunatnes politikas indeksa aprēķināšana pašvaldībās jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanai”, sniedzot iespēju pašvaldībām realizēt jaunatnes politikas īstenošanas indeksa noteikšanu.

Projekta mērķis – īstenot lokāla līmeņa pētījumu, kas novērtētu jauniešu dzīves kvalitāti un sniegtu objektīvu informāciju par reālo situāciju pašvaldībā, izmantojot jaunatnes politikas ietekmes mērīšanas rīku – jaunatnes politikas īstenošanas indeksu (kura mērķis ir noskaidrot dažādu jaunatnes politikas aspektu ietekmi uz jauniešu dzīvi un pašizjūtu, īpaši pievēršoties Jaunatnes likumā definētajiem vienlīdzības, līdzdalības un jauniešu interešu ievērošanas principiem).

Riebiņu novada domes iesniegtais projekts “Pētījums par jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanu un uzlabošanas iespējām Riebiņu novadā” tika atbalstīts IZM rīkotajā projektu konkursā. Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa noteikšanai nepieciešamo pētniecības pakalpojumu sniegšanai tika piesaistīts apakšizpildītājs SIA „FACTUM”.

Pētījuma izstrāde un realizācija jaunatnes politikas īstenošanas indeksa noteikšanai Riebiņu novada pašvaldībā tika veikta laika posmā no 2013.gada augusta līdz oktobrim.

3. Informācija par pētījumu

Projekta nosaukums:	"Pētījums par jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanu un uzlabošanas iespējām Riebiņu novadā"
Projekta iesniedzējs un realizētājs:	Riebiņu novada dome
Apakšizpildītājs - pētījuma veicējs:	SIA „FACTUM”, Tērbatas iela 53-6, Rīga, LV-1011, www.factum.lv
Pētījuma laiks un vieta:	2013.gada augusts - oktobris, Riebiņu novads
Pētījuma mērķis:	Noteikt Riebiņu novada pašvaldības jaunatnes politikas īstenošanas indeksu, lai izvērtētu īstenotās jaunatnes politikas ietekmi uz jauniešu dzīvi un pašizjūtu un lai novērtētu jauniešu dzīves kvalitāti un sniegtu objektīvu informāciju par reālo situāciju pašvaldībā.
Pētījuma mērķa grupa:	Riebiņu novada jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem
Pētījuma metode:	<p>Pētījums tika veikts kvantitatīvas aptaujas veidā, izmantojot jaunatnes politikas īstenošanas indeksa metodiku.</p> <p>Datu ieguve tika nodrošināta, veicot datorizētas intervijas internetvidē tiešsaistē (CAWI) laikā no 2013.gada 23.septembra līdz 21.oktobrim.</p> <p>Aptaujas izlase tika veidota, izmantojot nejaušās - kvotu izlases metodi. Kopā tika iegūtas un rezultātu analīzē iekļautas 137 metodoloģiskajām prasībām atbilstošas intervijas.</p> <p>Datu apstrāde – dati svērti pēc dzimuma, vecuma un tautības atbilstoši jaunākajiem pieejamiem statistikas datiem.</p> <p>Rezultātu analīze tika veikta atbilstoši jaunatnes politikas īstenošanas indeksa metodikai.</p>
Kvalitātes kontrole:	Visos pētījuma posmos tiek nodrošināta kvalitātes kontrole.
Pētījuma pielikumi:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pētījuma instrumentārijs - aptaujas anketa 2. Datu tabulas 3. Grafiskā daļa - aptaujas atbilžu sadalījums procentos

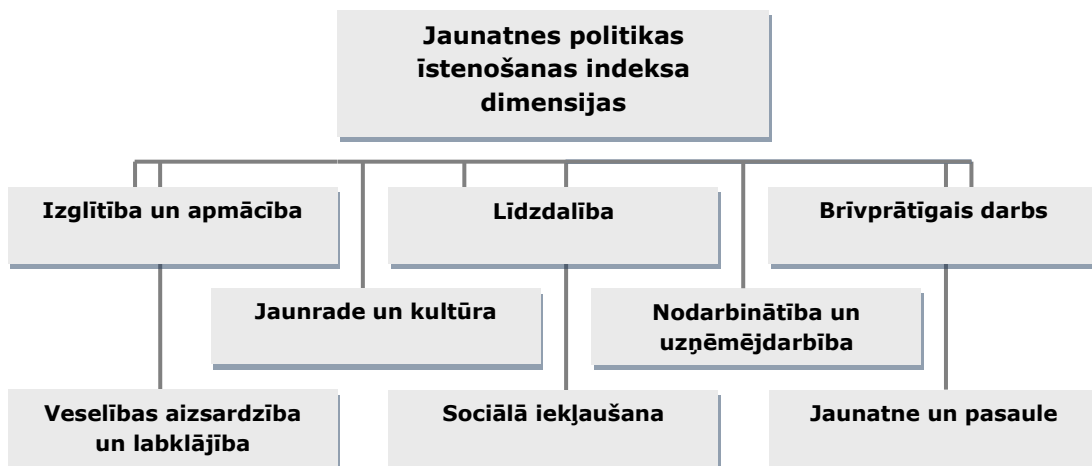
4. Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa koncepcijas apraksts

4.1. Indeksa mērķis

Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa mērķis ir noskaidrot dažādu jaunatnes politikas aspektu ietekmi uz jauniešu dzīvi un pašvērtējumu, īpaši pievērsties Jaunatnes likumā definētajiem vienlīdzības, līdzdalības un jauniešu interešu ievērošanas principiem.

Kopumā indekss ir skaitliski izteikts, matemātisks aprēķināts rādītājs, kurš visaptveroši atbild uz jautājumu: kā jaunieši novērtē savas iegūtās prasmes, vēlmes un dažādu iespēju pieejamību, sagatavojoties patstāvīgai un kvalitatīvai dzīvei sabiedrībā?

4.2. Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa dimensijas

• Izglītība un apmācība

Izglītība kopumā tiek uzskatīta par kvalitatīvas un spējīgas sabiedrības attīstības pamatu, tādēļ izglītības un dažāda veida apmācību kvalitātes un pieejamības jautājumiem jaunatnes politikas kontekstā tiek pievērsta īpaši padziļināta uzmanība. Tāpat sabiedrības attīstībai nozīmīga ir daudzpusīga un dažādas izglītības pieejamība, kas, ne tikai sniedz iespējas īstenot noteiktas vēlmes, bet tajā pat laikā arī atklāj alternatīvas izglītības un attīstības iespējas. Politikas īstenošanas indeksa kontekstā izglītības un apmācības dimensijā ietvertie jautājumi kopumā sniedz atbildi uz jautājumu:

- ✓ *Kādas ir jauniešu iespējas iegūt viņiem vēlamu izglītības un apmācības pakalpojumu apmēru?*

Lai noskaidrotu atbildes uz šo kopējo dimensijas jautājumu, jauniešiem tiek uzdoti jautājumi par izglītības un apmācības pakalpojumu pieejamību, šīs pieejamības atbilstību reālajām pakalpojumu izmantošanas vēlmēm, kopējo izglītības kvalitātes un skolas piedāvāto aktivitāšu apjoma novērtējumu.

- **Līdzdalība**

Līdzdalība kopumā ir ļoti plašs jēdziens, kas ietver dažādas līdzdalības aspektus un formas. Dažādu līdzdalības formu pieejamība un sasniedzamība veicina ne tikai indivīda personīgo attīstību, bet arī tolerantas un rīcībspējīgas sabiedrības veidošanos. Līdzdalības kontekstā ir īpaši svarīgi pievērsties tieši jaunatnes līdzdalībai dažādās aktivitātēs un sabiedrības procesos, jo tieši šādā veidā jauniešiem tiek atklātas iespējas pierādīt sevi un veidot vidi sev apkārt. Politikas īstenošanas indeksa līdzdalības dimensijā ietvertie jautājumi kopumā sniedz atbildi uz jautājumu:

- ✓ *Cik aktīvi ir jaunieši kopumā un kādi līdzdalības veidi ir jauniešiem aktuālākie?*

Lai noskaidrotu atbildes uz centrālo dimensijas jautājumu, jauniešiem tiek uzdoti jautājumi par to, cik lielā mērā dažādu līdzdalības aktivitāšu pieejamība atbilst jauniešu reālajai vēlmei iesaistīties dažādās līdzdalības formās, par to, kāds ir pašreizējais līdzdalības rādītājs jauniešu vidū, kāda ir jauniešu līdzdalības pieredze un kā jaunieši novērtē informācijas pieejamību par dažādām līdzdalības aktivitātēm.

- **Brīvprātīgais darbs**

Jaunatnes brīvprātīgā darba veicināšana un atbalstīšana ir viena no jaunatnes politikas prioritātēm. Galvenie ieguvumi no brīvprātīgā darba veikšanas ir jauniešiem pašam – viņa zināšanu, prasmju un iemaņu attīstība un lietderīga brīvā laika pavadīšana. Tomēr, kā pierādījuši pētījumi¹, brīvprātīgā darba veikšana jauniešu vidū Latvijā nav aktuāla, un jaunieši īsti neizprot brīvprātīgā darba nozīmi un ieguvumus no tā veikšanas. Lai izprastu kāds ir brīvprātīgā darba attīstības potenciāls un reālā situācija, politikas īstenošanas indekss brīvprātīgā darba dimensijā ietver jautājumus, kuri sniedz atbildi uz jautājumu:

- ✓ *Cik lielā mērā jaunieši ir ieinteresēti brīvprātīgā darba veikšanā?*

---

¹ SIA „Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija” LR Bērnu un ģimenes lietu ministrijas pasūtījumā „Jauniešu sociālās un politiskās darbības izpēte Latvijā. Gala ziņojums”. Rīga, 2007. 91.lpp. Pieejams: http://izm.izm.gov.lv/upload_file/jaunatne/petijumi/Jauniesu_socialas_un_politiskas_darbibas_izpete_Latvija.pdf

Lai noskaidrotu atbildi uz šo dimensijas kopējo jautājumu, tiek noskaidrota jauniešu brīvprātīgā darba veikšanas regularitāte, vēlme turpmākajā gadā veikt brīvprātīgo darbu un kopējās informācijas par brīvprātīgo darbu pieejamība.

• **Jaunrade un kultūra**

Jauniešu attīstība lielā mērā ir saistīta tieši ar kultūras, sociālo un ekonomisko vidi, kurā jaunieši attīstās. Plašs kultūras skatījums sniedz jauniešiem iespējas „redzēt” un „zināt” vairāk, meklēt dažādus risinājumus un izvērtēt dažādus rīcības modeļus ikdienas situācijās. Tieši plaša dažādu zināšanu bāze tiek uzskatīta par jaunrades un inovāciju veicinātāju sabiedrībā, savukārt tieši jaunrades reālais līmenis un potenciāls veicina sabiedrības ekonomiskās un sociālās situācijas uzlabošanu.

Latvijas līmenī uzmanība tiek pievērsta tieši kopējā aktivitātes līmeņa identificēšanai, kas norāda, cik lielā mērā tiek apmierinātas jauniešu vajadzības pēc jaunrades un kultūras aktivitātēm. Jaunrades un kultūras dimensijas kopējais jautājums ir:

- ✓ *Cik aktīvi ir jaunieši iesaistoties dažādās kultūras aktivitātēs?*

Lai noskaidrotu atbildi uz šo jautājumu, jauniešiem tiek uzdots jautājumu kopums par interesi izmantot dažādus kultūras pakalpojumus, par dažādu pasākumu pieejamības atbilstību pakalpojumu izmantošanas interesi, kā arī par aktivitātes līmeni pasākumu organizēšanas iniciēšanai.

• **Nodarbinātība un uzņēmējdarbība**

Jautājumi, kas saistīti ar jaunatnes nodarbinātību mūsdienās gan Eiropas, gan Latvijas līmenī ir īpaši aktuāli – bieži tiek diskutēts par jaunatnes bezdarbu, apgūto zināšanu līmeņa un kvalitātes neatbilstību darba tirgus prasībām, grūtībām savienot darbu ar mācībām un dažāda vecuma jauniešiem piemērotu nodarbinātības veidu trūkumu. Tajā pašā laikā, kad pastāv sarežģījumi jaunatnes nodarbinātības jomā, paralēli tiek norādīts, ka ekonomisko attīstību var veicināt kvalitatīvas uzņēmējdarbības attīstība un jaunu, inovatīvu uzņēmumu veidošanās.

Šādu skatījumu kontekstā lielākā uzmanība jāpievērš jautājumiem par apgūto prasmju kvalitāti un piemērotību darba tirgum, kā rezultātā jauniešiem tiktu nodrošināta konkurētspējīga pozīcija, sagatavojoties dzīvei pēc izglītības apgūšanas. Nodarbinātības un uzņēmējdarbības dimensijas kopējais jautājums ir:

- ✓ *Kā jaunieši novērtē savu iegūto prasmju kvalitāti saistībā ar iekļaušanos darba tirgū?*

Lai rastu atbildi uz šo jautājumu, tiek noskaidroti jauniešu viedokļi par viņu apgūto prasmju piemērotību darba tirgum, īpaši pievērsoties prasmēm un zināšanām, kuras apgūtas skolā un studijās, un prasmēm un zināšanām, kuras apgūtas interešu vai neformālās izglītības vietās, kā arī par vēlamākajām nodarbinātības formām nākotnē.

• **Veselības aizsardzība un labklājība**

Veselības un labklājības līmenis kopumā tiek mērīts ļoti dažādi (piemēram, kopējie labklājības un dzīves kvalitātēs pētījumi; atsevišķi OECD finansētie pētījumi), tomēr visbiežāk pētījumos padziļināta uzmanība tiek pievērsta atsevišķiem, konkrētiem veselības, sociālās politikas vai labklājības aspektiem. Kopumā iegūtā informācija ir salīdzinoši sadrumstalota un sarežģīti pārvaldāma. Lai Jaunatnes politikas īstenošanas kontekstā iegūtie dati būtu savstarpēji salīdzināmi, ērti iegūstami un salīdzinoši viegli analizējami un izmantojami, tiek pieņemts, ka galvenais princips šīs dimensijas izstrādē ir vispārīgums. Kopējais veselības aizsardzības un labklājības dimensijas jautājums ir:

✓ *Kāds ir vispārējais jauniešu fiziskās veselības un labklājības līmenis?*

Lai gūtu atbildi uz šo jautājumu, jauniešiem tiek uzdoti jautājumi par viņu dzīves kvalitātes novērtējumu, veselības stāvokli un fizisko aktivitāšu līmeni.

• **Sociālā iekļaušana**

Sociālās iekļaušanas tematika aptver ne tikai jautājumus par emocionālo drošību vai līdzvērtīgu iespēju nodrošināšanu pēc dažādām pazīmēm atšķirīgām personām, sociālās iekļaušanas jautājumi ir arī jautājumi par labvēlīgas vides nodrošināšanu, kopējā savstarpējās uzticības līmeņa nodrošināšanu un iespējām ietekmēt sev nozīmīgus apkārtējos notikumus². Kopējais jautājums Jaunatnes politikas īstenošanas kontekstā Sociālās iekļaušanas dimensijā ir:

✓ *Kāda ir jauniešu pašizjūta apkārtējā sociālajā vidē?*

Šajā dimensijā tiek aptverti jautājumi par uzticības līmeni citiem cilvēkiem un par iespējām ietekmēt lēmumu pieņemšanu dažādos sociālajos līmeņos.

• **Jaunatne un pasaule**

Mūsdienu globalizētajā pasaulē ir radušās dažādas iespējas, kuras pirms vairākiem gadu desmitiem nepastāvēja. Interneta attīstība nodrošinājusi iespēju komunicēt ar dažādu tautību un valstu pārstāvjiem; ir pavērušās plašākas izglītības,

² LR Labklājības ministrija. Sociālā iekļaušana. Situācijas raksturojums. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/548>

nodarbinātības iespējas; paaugstinās ne tikai informētības pakāpe par dažādiem pasaules līmeņa notikumiem, bet arī interese par tiem.

Šobrīd jaunieši vairs nesaista savu ikdienu un dzīvi kopumā tikai ar kādu vienu nelielu teritoriālu vienību. Tāpēc ir nozīmīgi panākt to, ka jaunieši izprot savu „vietu” un nozīmi pasaulē – jauni cilvēki ir spējīgi, aktīvi rīkojoties un līdzdarbojoties, veidot sev patīkamu un piemērotu sociālo, ekonomisko un politisko vidi. Kopējais jautājums Jaunatnes politikas īstenošanas kontekstā Jaunatnes un pasaules dimensijā ir:

✓ Kā jaunieši izjūt savas iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu un cik lielā mērā jaunieši aktīvi interesējas par dažāda līmeņa notikumiem?

Lai atbildētu uz šo dimensijas kopējo jautājumu, jauniešiem tiek uzdoti jautājumi par informētības līmeni par notikumiem dažāda līmeņa teritoriālajās vienībās, par iespējām ietekmēt dažādu valsts un sabiedrības līmeņa lēmumu pieņemšanu un iespējām ietekmēt tieši jauniešu ikdienā un sadzīvē nozīmīgu jautājumu izlemšanu dažāda līmeņa teritoriālajās vienībās.

4.3. Indeksa dimensiju kopējais politikas jomu ietvars

Kopumā Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa jomās ir aptvertas galvenās likumdošanā definētās jaunatnes politikas darbības jomas. Visas identificētās dimensijas - izglītība un apmācība; līdzdalība; brīvprātīgais darbs; jaunrade un kultūra; nodarbinātība un uzņēmējdarbība; veselības aizsardzība un labklājība; sociālā iekļaušana; jaunatne un pasaule - ir nozīmīgi jaunatnes politikas virzieni, kuri tiek uzskatīti par centrālajiem jaunatnes politikas izveidē.

Katra no indeksa dimensijām atbild uz konkrētu jautājumu, kas ļauj indeksa vērtējumus analizēt ne tikai kopumā, bet arī par katru dimensiju atsevišķi, kā arī nodrošina ērtāku indeksa rezultātu salīdzināšanu gan dažādu teritoriālu vienību vidū, gan laika gaitā.

Izveidotais Jaunatnes politikas īstenošanas indekss balstās Latvijas Jaunatnes likumā norādītajos jaunatnes politikas pamatprincipos, un izmantojot indeksu ir iespējams noskaidrot dažādu jaunatnes politikas aspektu ietekmi uz jauniešu dzīvi un pašizjūtu, kā arī izvērtēt šo politikas aspektu sniegumu laika gaitā.

4.4. Rezultātu interpretācija

Rezultātu analīze un interpretācija tiek balstīta uz snieguma novērtēšanas skalu, kurā kopējais stāvokļa novērtējums tiek sadalīts 5 vienādās vērtējumu grupās (robežās ik pa 20 punktiem), kur katrai grupai atbilst noteikts vērtējums:

✓ no 0 līdz 20 punktiem – zems novērtējums;

- ✓ no 21 līdz 40 punktiem - drīzāk zems novērtējums;
- ✓ no 41 līdz 60 punktiem – vidējs novērtējums;
- ✓ no 61 līdz 80 punktiem - drīzāk augsts novērtējums;
- ✓ no 81 līdz 100 punktiem - augsts novērtējums.

Indeksa dimensiju vai kopējais indeksa rezultāts tiek uzskatīts par ļoti augstu, ja indekss ir 81 punkts vai vairāk. Šis rādītājs - vismaz 81 punkts – tāpat tiek uzskatīts par vēlamu situāciju politikas novērtējuma kontekstā. Tomēr jāņem vērā tas, ka indeksu var uzlabot tikai pakāpeniski, piemēram, gada laikā reāli sasniedzams indeksa uzlabojums ir vismaz 3 indeksa punkti.

Tā kā kopējais Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa rezultāts tiek iegūts apkopojot visu dimensiju vidējos rādītājos, šis indekss parāda jaunatnes vidējo rezultātu līmeni. Attiecīgi dimensiju rādītāji tiek salīdzināti pret indeksa vidējo rādītāju – norādot dimensijas, kurās kopumā ir augstāks vai zemāks vērtējums nekā indeksa kopējais rādītājs.

5. Pētījuma metodoloģija

Mērķis

Noteikt Riebiņu novada pašvaldības jaunatnes politikas īstenošanas indeksu, lai izvērtētu īstenotās jaunatnes politikas ietekmi uz jauniešu dzīvi un pašizjūtu un lai novērtētu jauniešu dzīves kvalitāti un sniegtu objektīvu informāciju par reālo situāciju pašvaldībā.

Mērķa grupa

Riebiņu novada jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Metode

Pētījums tika veikts kvantitatīvas aptaujas veidā, izmantojot jaunatnes politikas īstenošanas indeksa metodiku. Datu ieguve tika organizēta, veicot datorizētas intervijas internetvidē tiešsaistē (CAWI).

Aptaujas veikšanas laiks

Intervijas ar respondentiem tika veiktas laikā no 2013.gada 23.septembra līdz 21.oktobrim. Aptaujas lauka darba organizēšana tika veikta ar Riebiņu novada pašvaldības un Rušonas jauniešu biedrības atbalstu, tām aktīvi iesaistoties organizēšanā un informējot pašvaldības izglītības iestādes, jauniešu organizāciju pārstāvjus un jauniešus par pētījuma norisi un līdzdalības iespējām, nodrošinot jauniešu organizāciju pārstāvju un izglītības iestāžu aktīvu iesaistīšanos, kā arī izmantojot sociālos tīklus.

Izlase

Plānotais izlases lielums – vismaz 100 respondenti. Aptaujas izlase tika veidota, izmantojot nejaušās - kvotu izlases metodi, nodrošinot galveno sociāli demogrāfisko grupu pārstāvību izlasē. Kopā iegūtas un rezultātu analīzē iekļautas 137 metodoloģiskajām prasībām atbilstošas intervijas. Aptaujas respondences rādītājs ir 67% jeb 137 derīgas intervijas no kopējā sasniegto kontaktu skaita (205). Izlases struktūra³ atainota zemāk.

		Svērts skaits	Svērti %	Nesvērts skaits	Nesvērti %
Vecuma grupas	13-15 gv	28	20,4%	79	57,7%
	16-19 gv	48	34,7%	33	24,1%
	20-25 gv	61	44,8%	25	18,2%
Dzimums	Vīrietis	75	54,9%	62	45,3%
	Sieviete	62	45,1%	75	54,7%
Tautība	Latvietis	104	76,3%	110	80,3%
	Cits	32	23,7%	27	19,7%
Kopā	===	137	100,0%	137	100,0%

Dati tika svērti pēc dzimuma, vecuma un tautības atbilstoši jaunākajiem pieejamiem statistikas datiem.

³ Izlases struktūra veidota atbilstoši CSP statistikas datiem par pašvaldībā dzīvojošo iedzīvotāju sociāli demogrāfiskajiem rādītājiem: 20% vecuma grupā 13-15 gadi, 35% grupā 16-19 gadi un 45% grupā 20-25 gadi; 55% vīrieši un 45% sievietes; 76% latvieši un 24% citu tautību pārstāvji.

Rezultātu interpretācija

Rezultātu analīze tika veikta atbilstoši jaunatnes politikas īstenošanas indeksa metodikai. Analizējot rezultātus ir jāņem vērā, ka indeksa rādītāju atšķirības ir uzskatāmas par būtiskām, ja salīdzināmie indeksu rādītāji atšķiras par 3 un vairāk punktiem.

Analizējot rezultātus un iegūto atbilžu procentuālo sadalījumu⁴, ir jāņem vērā iespējamās statistiskās kļūdas robežas. Ar 95% varbūtību mērījumu maksimālā statistiskā kļūda ir +/- 8,2% (izlases apjomam 137 respondenti).

Pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas noteikšanas tabula (ar 95% varbūtību)

Atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits (N)							
	50	75	100	150	200	300	400	500
2 vai 98	4,0	3,2	2,8	2,3	2,0	1,6	1,4	1,3
4 vai 96	5,6	4,5	3,9	3,2	2,8	2,3	2,0	1,8
6 vai 94	6,8	5,5	4,8	3,9	3,4	2,8	2,4	2,1
8 vai 92	7,7	6,2	5,4	4,4	3,8	3,1	2,7	2,4
10 vai 90	8,5	6,9	6,0	4,9	4,3	3,5	3,0	2,7
12 vai 88	9,2	7,5	6,5	5,3	4,6	3,8	3,3	2,9
15 vai 85	10,1	8,2	7,1	5,9	5,1	4,1	3,6	3,2
20 vai 80	11,4	9,2	8,0	6,6	5,7	4,6	4,0	3,6
25 vai 75	12,3	10,0	8,7	7,1	6,1	5,0	4,3	3,9
30 vai 70	13,0	10,5	9,2	7,5	6,5	5,3	4,6	4,1
35 vai 65	13,5	11,0	9,5	7,8	6,8	5,5	4,8	4,3
40 vai 60	13,9	11,3	9,8	8,0	7,0	5,7	4,9	4,4
45 vai 55	14,1	11,4	9,9	8,1	7,0	5,8	5,0	4,5
50 vai 50	14,2	11,5	10,0	8,2	7,1	5,8	5,0	4,5

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv statistiskās kļūdas varbūtība, kas jāņem vērā pētījuma rezultātu interpretācijā. Lai šo kļūdu noteiktu, jāzina respondentu skaits atbilstošajā grupā un rezultāts procentos.

Piemēram, ja 79,8% aptaujāto pašvaldības iedzīvotāju vecumā no 13 līdz 25 gadiem (N=137 respondenti) atzīst, ka viņiem ir pieejamas komandu sporta aktivitātes (basketbols, volejbols u.tml. pulciņi/aktivitātes), tad ar 95% varbūtību statistiskā kļūda ir +/- 6,6% robežās. Tas nozīmē, ka aptaujājot visus pašvaldības iedzīvotājus vecumā no 13 līdz 25 gadiem, šī rādītāja vērtība būs robežās no 73,2% līdz 86,4%.

⁴ Pētījuma pielikumi Nr.2 Datu tabulas un Nr.3 Grafiskā daļa – aptaujas atbilžu sadalījums procentos

6. Riebiņu novada iedzīvotāju statistikas dati⁵

6.1. Jaunieši Riebiņu novadā (dati uz 01.07.2013.)

Riebiņu novada pagasti	Iedzīvotāji kopā	Jaunieši kopā	Jaun. % no iedz. skaita	Jauniešu skaits vecuma grupās					
				13 – 17 gadi			18 – 25 gadi		
				sievietes	vīrieši	kopā	sievietes	vīrieši	kopā
Riebiņi	1483	266	17,9	35	40	75	93	98	191
Silajāņi	482	59	12,2	10	12	22	20	17	37
Sīļukalns	577	130	22,5	11	22	33	44	53	97
Galēni	910	170	18,7	21	28	49	54	67	121
Rušona	1614	295	18,3	43	43	86	82	127	209
Stabulnieki	825	194	23,5	19	30	49	72	73	145
Kopā Novadā:	5891	1114	18,9	139	175	314	365	435	800

6.2. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa problēmgrupām un bezdarba līmenis (Nodarbinātības valsts aģentūras dati uz 2013.gada septembri)

Bezdarbnieku skaits Riebiņu novadā: 634 personas, no tām:

- sievietes: 307 (jeb 48,4% no kopējā bezdarbnieku skaita);
- invalīdi: 52 (jeb 8,2% no kopējā bezdarbnieku skaita);
- jaunieši vecumā no 15-25 gadiem: 61 (jeb 9,6% no kopējā bezdarbnieku skaita).

Bezdarba līmenis Riebiņu novadā: 18,7%.

⁵ Riebiņu novada pašvaldības rīcībā esošā informācija par galvenajiem novada iedzīvotāju statistikas datiem

7. Pētījuma rezultāti

7.1. Kopsavilkums, secinājumi

- 2012. gadā izstrādātais „Jaunatnes politikas īstenošanas indekss” ļauj apkopot un izvērtēt jaunatnes politikas ietekmes un rezultātus noteiktās jauniešu dzīves jomās. Indekss nodrošina iespēju veikt un pēc vienotiem parametriem novērtēt jaunatnes politikas īstenošanas procesu gan Latvijā kopumā, gan katrā pašvaldībā atsevišķi.

7.1.1. Salīdzinājums ar Latvijas rādītājiem

- Riebiņu novada jaunatnes politikas īstenošanas indeksa rādītājs nav būtiski atšķirīgs no kopējā indeksa Latvijā. Gan Latvijas, gan Riebiņu novada kopējais rādītājs norāda, ka, raugoties no jauniešu pašvērtējuma un viņu sniegtā vērtējuma jaunatnes politikas dimensijām, dzīves kvalitāte un iespējas sekmīgi sagatavoties un iekļauties pieaugušo dzīvē tiek vērtēta viduvēji. Tas nozīmē, ka jaunatnes politikas īstenošanā ir jāveicina situācijas uzlabošana un pilnveidošana katrā politikas jomā atsevišķi, lai sasniegtu labākus rādītājus.
- Analizējot jauniešu situāciju Riebiņu novada pašvaldībā un veicot salīdzinājumu ar kopējiem Latvijas rādītājiem, varam secināt, ka divos jaunatnes politikas īstenošanas aspektos tie ir augstāki nekā vidēji valstī.
- Viena no labāk novērtētajām jaunatnes politikas nozarēm ir „Brīvprātīgais darbs”. Riebiņu novadā dzīvojošie jaunieši pietiekami labi novērtē pieredzi un interesi par brīvprātīga darba veikšanu. Labais vērtējums norāda, ka Riebiņu novada jaunieši ir aktīvāki šajā jomā salīdzinājumā ar kopējo Latvijas situāciju.
- Otrs politikas aspekts, kurš Riebiņu novadā ir novērtēts augstāk nekā vidēji Latvijā, ir „Līdzdalība”. Jāpiebilst, ka „Līdzdalības” dimensija kopumā valstī, ir viszemāk novērtētais jaunatnes politikas īstenošanas aspekts. Taču Riebiņu novada jauniešu sniegtais vērtējums savām iespējām iesaistīties dažādās sabiedriskās dzīves aktivitātēs gan savā izglītības iestādē, gan ārpuskolas tiek novērtēts pozitīvi. Tomēr joprojām ir aktīvi jāturpina un jāveicina jauniešu līdzdalība un vēlme pašiem darboties un piedalīties dažādās organizācijās gan savā izglītības iestādē, gan pašvaldībā kopumā.
- Līdzīgs vērtējums, kā Latvijā kopumā, Riebiņu novadā tiek sniegts tādiem aspektiem kā „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība”, „Veselības aizsardzība un labklājība”, „Izglītība un apmācība” un „Sociālā iekļaušana”. Tas nozīmē, ka šajās politikas dimensijās Riebiņu novada pašvaldības jaunieši savos vērtējumos būtiski neatšķiras no kopējiem Latvijas rādītājiem.

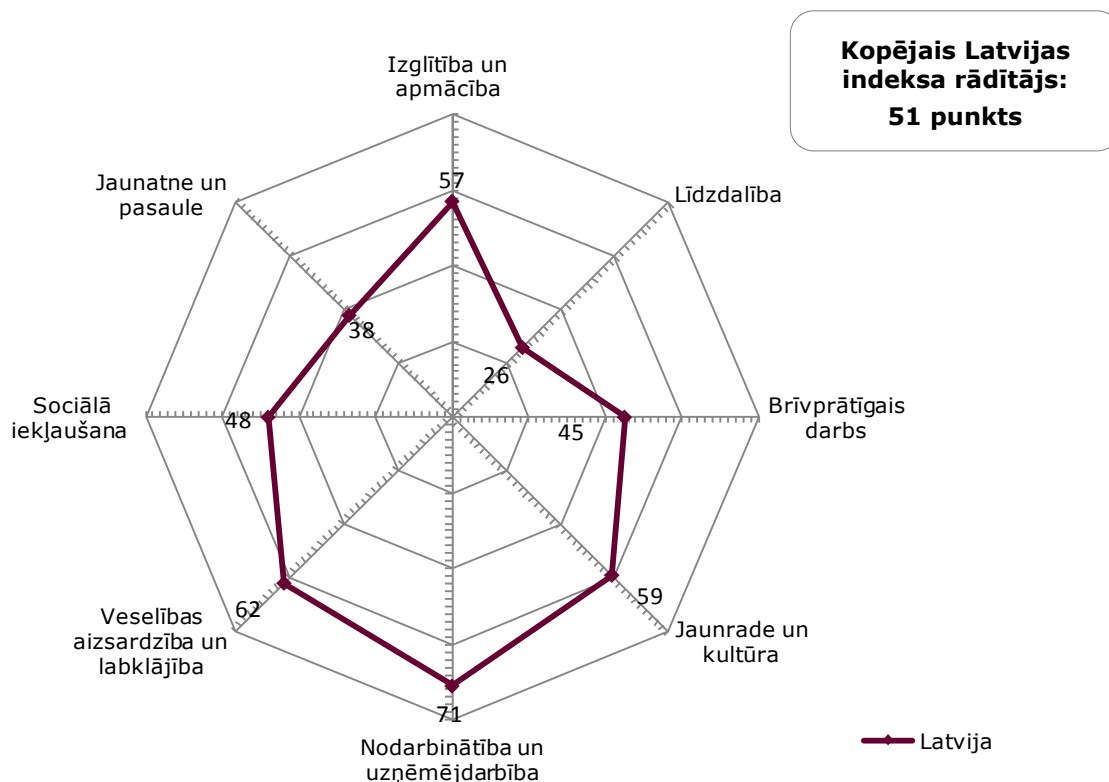
- Savukārt, politikas dimensijas „Jaunatne un pasaule” un „Jaunrade un kultūra” ir saņēmušas zemākus vērtējumus nekā Latvijā kopumā šajos aspektos.
- Dimensija „Jaunrade un kultūra” Riebiņu novadā ir ievērojami zemāk vērtēta nekā valstī kopumā. Tas parāda, ka jauniešu iespējas izmantot dažādus kultūras pakalpojumus un piedalīties kultūras dzīves aktivitātēs Riebiņu novadā ir mazākas nekā Latvijā kopumā.
- Zemākais vērtējums ir sniegts dimensijai „Jaunatne un pasaule”. Tas ir viszemāk vērtētais politikas aspekts Riebiņu novada jauniešu vidū. Tas atklāj, ka jaunieši kritiski vērtē savas iespējas ietekmēt lēmumus, kuri attiecas gan uz viņu pašu dzīvi, gan valsts un sabiedrības dzīvi kopumā.

7.1.2. Situācija Riebiņu novada pašvaldībā

- Analizējot situāciju tikai Riebiņu novada pašvaldībā, augstāk par vidējo novada indeksu novērtētās dimensijas ir „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība”, „Veselības aizsardzība un labklājība” un „Brīvprātīgais darbs”. Minētajās politikas jomās jaunieši savu dzīvi un piedāvātās iespējas novērtē pietiekami augstu.
- Līdzīgu vidējam novērtējumam ir saņēmušas tādas politikas nozares kā „Izglītība un apmācība”, „Jaunrade un kultūra” un „Sociālā iekļaušana”.
- Zemākais vērtējums ir sniegts „Līdzdalības” un „Jaunatne un pasaule” politikas dimensijās. Abas šīs politikas jomas norāda uz jauniešu zemo aktivitāti un vēlmi iesaistīties un piedalīties sabiedriskajās un politiskajās aktivitātēs. Vienlaicīgi arī norādot uz to, ka jauniešiem iztrūkst pārliecības par savām spējām ietekmēt dažādu lēmumu pieņemšanu gan valsts, gan pašvaldības līmenī, tai skaitā arī jautājumos, kuri attiecas uz viņu dzīves kvalitāti un iespējām.

7.2. Jaunatnes politikas īstenošanas indekss Latvijā⁶

Latvijā kopumā, jaunatnes politikas īstenošanas indekss ir vērtējams kā viduvējs un sasniedz 51 punktu no 100. Tas nozīmē, ka jaunieši Latvijā savas iegūtās prasmes, vēlmes un dažādu iespēju pieejamību, sagatavojoties patstāvīgai un kvalitatīvai dzīvei sabiedrībā vērtē kā viduvējas. Par vēlamo situāciju politikas novērtējuma kontekstā, atbilstoši izstrādātajai metodoloģijai, tiek uzskatīts vismaz 81 punkts no 100.

	Izglītība un apmācība	Līdzdalība	Brīvprātīgais darbs	Jaunrade un kultūra
Latvija	57	26	45	59

	Nodarbinātība un uzņēmējdarbība	Veselības aizsardzībai un labklājība	Sociālā iekļaušana	Jaunatne un pasaule
Latvija	71	62	48	38

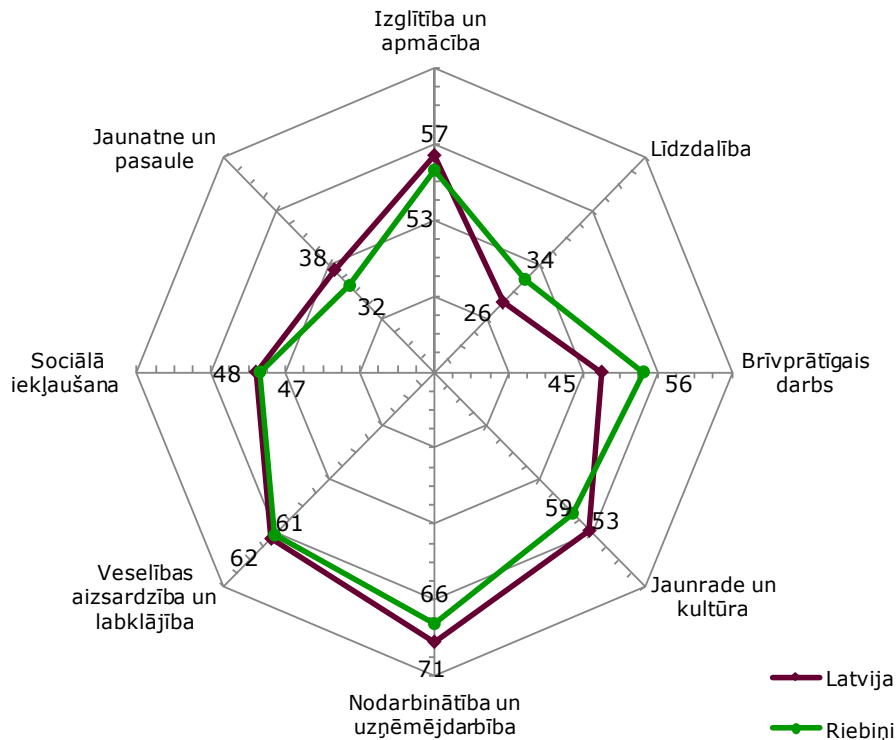
Rezultāts ir nozīmīgi augstāks nekā vidējais Latvijas indeksa rādītājs (51 punkts)⁷
 Rezultāts ir nozīmīgi zemāks nekā vidējais Latvijas indeksa rādītājs (51 punkts)

⁶ Jaunatnes politikas īstenošanas indekss - izstrādāts un aprēķināts 2012.gadā pēc IZM pasūtījuma.

⁷ Rezultāti ir nozīmīgi augstāki vai zemāki, ja salīdzināmie rādītāji atšķiras par 3 un vairāk punktiem.

7.3. Jaunatnes politikas īstenošanas indekss: Riebiņu novads un Latvija

**Kopējais indeksa rādītājs:
Riebiņu novads: 50 punkti
Latvija: 51 punkts**

Indeksa kopējais rādītājs⁸ Riebiņu novada jauniešu vidū ir viduvējs – 50 punkti no 100 maksimāli iespējamiem punktiem. Tas nav būtiski atšķirīgs no Latvijas kopējā indeksa rādītāja, kurš ir 51 punkts. Līdz ar to varam apgalvot, ka kopumā Riebiņu novada jaunieši, savas iegūtās prasmes, vēlmes un dažādu iespēju pieejamību, sagatavojoties patstāvīgai un kvalitatīvai dzīvei sabiedrībā, vērtē kā viduvējas. Līdz ar to gan Riebiņu novadā, gan Latvijā kopumā jaunatnes politikas īstenošanai ir jāpievērš liela uzmanība, jo neviens no rādītājiem nav sasniedzis 81 punktu, kas saskaņā ar metodoloģiju ir uzskatāms par augstu rādītāju un norādītu uz ļoti labvēlīgu un vēlamu situāciju.

⁸ Kopējais indeksa rādītājs tiek iegūts, aprēķinot visu 8 politikas dimensiju vidējo, t.i., saskaitot visu 8 dimensiju rezultātu rādītājus, un iegūto rezultātu izdalot ar kopējo dimensiju skaitu.

7.4. Rezultātu salīdzinājums dimensiju vidū: Riebiņu novads un Latvija

	Izglītība un apmācība	Līdzdalība	Brīvprātīgais darbs	Jaunrade un kultūra
Riebiņu novads	53	34	56	53
Latvija	57	26	45	59

	Nodarbinātība un uzņēmējdarbība	Veselības aizsardzība un labklājība	Sociālā iekļaušana	Jaunatne un pasaule
Riebiņu novads	66	61	47	32
Latvija	71	62	48	38

 Rezultāts ir nozīmīgi augstāks nekā attiecīgās dimensijas vidējais rādītājs Latvijā⁹
 Rezultāts ir nozīmīgi zemāks nekā attiecīgās dimensijas vidējais rādītājs Latvijā

Salīdzinot Riebiņu novada rezultātus ar kopējiem rādītājiem Latvijā, ir redzams, ka 4 no 8 dimensijām nav būtisku atšķirību, bet 2 dimensijās ir sniegts augstāks un 2 jomās - zemāks vērtējums nekā valstī kopumā.

Augstāk nekā vidējais vērtējums Latvijā ir „Brīvprātīgais darbs” (Riebiņu novads: 56 punkti, Latvija: 45 punkti) un „Līdzdalības” (Riebiņu novads: 34 punkti, Latvija: 26 punkti) dimensijā, bet zemāk tādās jomās kā „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (Riebiņu novads: 66 punkti, Latvija: 71 punkts), „Jaunrade un kultūra” (Riebiņu novads: 53 punkti, Latvija: 59 punkti) un „Jaunatne un pasaule” (Riebiņu novads: 32 punkti, Latvija: 38 punkti).

Līdzīgi kā Latvijā kopumā, ir novērtētas „Izglītība un apmācība” (Riebiņu novads: 53 punkti, Latvija: 57 punkti), „Veselības aizsardzība un labklājība” (Riebiņu novads: 61 punkts, Latvija: 62 punkti) un „Sociālā iekļaušana” (Riebiņu novads: 47 punkti, Latvija: 48 punkti).

Dimensijas „Brīvprātīgais darbs” vērtējumā ir vērojamas būtiskas atšķirības starp Latvijas un Riebiņu novada indeksa rādītājiem. Tas norāda, ka novada jauniešiem ir lielāka interese un pieredze brīvprātīgā darba veikšanā un aktīvāka iesaistīšanās.

Savukārt dimensija „Līdzdalība”, kaut gan ir vērtēta augstāk nekā Latvijā kopumā, tomēr drīzāk tas ir uzskatāms par zemu rādītāju. Tas nozīmē, ka Riebiņu novada jaunieši aktīvāk, nekā valstī vidēji, iesaistās un interesējas par dažādām līdzdalības aktivitātēm.

⁹ Rezultāti ir nozīmīgi augstāki vai zemāki, ja salīdzināmie rādītāji atšķiras par 3 un vairāk punktiem.

7.5. Rezultātu salīdzinājums dimensiju vidū: Riebiņu novads

	Izglītība un apmācība	Līdzdalība	Brīvprātīgais darbs	Jaunrade un kultūra
Riebiņu novads	53	34	56	53

	Nodarbinātība un uzņēmējdarbība	Veselības aizsardzība un labklājība	Sociālā iekļaušana	Jaunatne un pasaule
Riebiņu novads	66	61	47	32

 Rezultāts ir nozīmīgi augstāks nekā vidējais Riebiņu novada indeksa rādītājs (50 punkti) ¹⁰

 Rezultāts ir nozīmīgi zemāks nekā vidējais Riebiņu novada indeksa rādītājs (50 punkti)

Jaunatnes politikas īstenošanas dimensiju salīdzinājums ar Riebiņu novada vidējo indeksa rādītāju, kurš ir 50 punkti, parāda, ka novada jaunieši ievērojami augstāk ir novērtējuši dimensijas „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība”, „Veselības aizsardzība un labklājība” un „Brīvprātīgais darbs”. Tas nozīmē, ka jauniešu vērtējums šīm politikas nozarēm ir pozitīvs. Savukārt, ievērojami sliktāk nekā novadā vidēji, jaunatnes politika tiek īstenota tādās dimensijās kā „Līdzdalība” un „Jaunatne un pasaule”. Jauniešu pašvērtējums atklāj, ka viņi savas iespējas un vēlmi piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos un līdzdarboties dažādās sabiedriskās aktivitātēs vērtē zemu. Par viduvēji vērtētām ir uzskatāmas, tādas nozares kā „Izglītība un apmācība”, „Jaunrade un kultūra” un „Sociālā iekļaušana”.

• Nodarbinātība un uzņēmējdarbība

Saskaņā ar izstrādāto metodoloģiju dimensijas „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” kopējais jautājums ir „Kā jaunieši novērtē savu iegūto prasmju kvalitāti saistībā ar iekļaušanos darba tirgū?”. Lai atbildētu uz šo jautājumu jauniešiem tika uzdots jautājumu kopums par to, vai viņu iegūtās prasmes un zināšanas, kuras tiek iegūtas gan vispārējās izglītības, gan neformālās izglītības ceļā ir piemērotas, lai iekļautos darba tirgū. Nākotnē paredzamās nodarbošanās veida noskaidrošanai tika jautāts par vēlmi kļūt par uzņēmēju vai darba ņēmēju.

Dimensijai „**Nodarbinātība un uzņēmējdarbība**” Riebiņu novada pašvaldībā dzīvojošo jauniešu vidū ir sniegts visaugstākais vērtējums. Dimensijas rādītājs ir **66 punkti** no 100 maksimāli iespējamajiem, un tas ir drīzāk augsts novērtējums.

¹⁰ Rezultāti ir nozīmīgi augstāki vai zemāki, ja salīdzināmie rādītāji atšķiras par 3 un vairāk punktiem.

Augstais indeksa vērtējums šajā dimensijā parāda, ka jaunieši samērā labi novērtē savu iegūto prasmju kvalitāti saistībā ar paredzamo iekļaušanos darba tirgū. Vienlaicīgi indekss atklāj, ka jaunieši ir gatavi vai vismaz izsaka vēlmi nākotnē pievērsties uzņēmējdarbībai.

- **Veselības aizsardzība un labklājība**

Kopējais veselības aizsardzības un labklājības dimensijas jautājums ir: *„Kāds ir vispārējais jauniešu fiziskās veselības un labklājības līmenis?”*. Veselības un labklājības līmeņa noskaidrošanai tika uzdoti jautājumi par jauniešu dzīves kvalitātes vispārēju novērtējumu, veselības stāvokli un fizisko aktivitāšu līmeni.

Saskaņā ar iegūtajiem rezultātiem Riebiņu novadā otrs augstākais vērtējums ir politikas jomai **„Veselības aizsardzība un labklājība”**. Iegūtais indekss, kura vērtība ir **61 punkts** no 100, ir uzskatāms par drīzāk augstu vērtējumu. Šī rādītāja interpretācija ir, ka Riebiņu novada jaunieši savas dzīves kvalitāti un veselību, kā arī fizisko aktivitāšu līmeni novērtē pietiekami pozitīvi.

- **Brīvprātīgais darbs**

Politikas dimensijas „Brīvprātīgais darbs” galvenais jautājums ir: *„Cik lielā mērā jaunieši ir ieinteresēti brīvprātīgā darba veikšanā?”*. Šajā dimensijā ietverti jautājumi par jauniešu esošo pieredzi brīvprātīgā darba veikšanā, par jauniešu vēlmi iesaistīties šāda darba veikšanā, kā arī par informācijas pietiekamību par brīvprātīga darba veikšanas iespējām.

Dimensijas **„Brīvprātīgais darbs”** novērtējums pašvaldībā ir **56 punkti** no 100 maksimāli iespējamiem, un tas atbilst vidējam rezultātam. Iegūtais dimensijas rādītājs nozīmē, ka Riebiņu novada jaunieši ir ieinteresēti brīvprātīgā darba veikšanā, vai arī viņiem jau ir šāda darba veikšanas pieredze.

- **Izglītība un apmācība**

„Izglītības un apmācības” dimensijā ietvertie jautājumi kopumā sniedz atbildi uz jautājumu: *„Kādas ir jauniešu iespējas iegūt viņiem vēlamu izglītības un apmācības pakalpojumu apmēru?”*. Lai iegūtu jauniešu vērtējumu viņu iespējām saņemt izglītības un apmācības pakalpojumus, tika uzdoti jautājumi par dažādu neformālās izglītības aktivitāšu pieejamību novadā un jauniešu gatavību tajās piedalīties.

„Izglītības un apmācības” jomas novērtējums novadā ir **53 punkti** no 100. Tas ir uzskatāms par vidēju novērtējumu. Indekss norāda, ka jaunieši savas izglītības un dažādas neformālās izglītības iegūšanas iespējas vērtē viduvēji.

- **Jaunrade un kultūra**

Jaunrades un kultūras dimensijas kopējais jautājums ir: *„Cik aktīvi ir jaunieši, iesaistoties dažādās kultūras aktivitātēs?”*. Kopējās jauniešu aktivitātes noskaidrošanai tika uzdoti jautājumi par iesaistīšanos dažādu kultūras pasākumu organizēšanā, kā arī kultūras pakalpojumu pieejamību un vēlmi tos izmantot.

Politikas joma **„Jaunrade un kultūra”** pašvaldībā ir novērtēta ar **53 punktiem** no 100. Šī joma ir vērtēta līdzīgi kā „Izglītība un apmācības”, un iegūtais rezultāts atbilst vidējam novērtējumam. Tas nozīmē, ka Riebiņu novada pašvaldības jaunieši uzskata, ka viņu iespējas iesaistīties un izmantot dažādus kultūras pakalpojumus ir vidējas (jeb apmierinošas).

- **Sociālā iekļaušana**

Dimensijas „Sociālā iekļaušana” novērtējums paredz atbildi uz jautājumu: *„Kāda ir jauniešu pašizjūta apkārtējā sociālajā vidē?”*. Jauniešu pašnovērtējuma iegūšanai tika iekļauti jautājumi par viņu iespējām ietekmēt lēmumu pieņemšanu dažādos līmeņos – ģimenē, draugu lokā, izglītības iestādē, pašvaldībā un Latvijā. Jauniešu iekļaušanos apkārtējā sociālajā vidē raksturo arī vispārējais uzticēšanās līmenis.

Dimensija **„Sociālā iekļaušana”** pašvaldībā ir tikusi novērtēta ar **47 punktiem** no 100. Tas ir uzskatāms par vidēju novērtējumu, un tas nav būtiski atšķirīgs no Riebiņu novada vidējā indeksa. Rādītājs atklāj, ka jauniešu pašizjūta apkārtējā sociālajā vidē, kas ir saistīta ar uzticības līmeni citiem cilvēkiem un iespējām ietekmēt lēmumu pieņemšanu dažādos sociālajos līmeņos, ir vidēja.

- **Līdzdalība**

Politikas īstenošanas indeksa līdzdalības dimensijā ietvertie jautājumi kopumā sniedz atbildi uz jautājumu: *„Cik aktīvi ir jaunieši kopumā, un kādi līdzdalības veidi ir jauniešiem aktuālākie?”* Lai noskaidrotu atbildes uz centrālo dimensijas jautājumu, jauniešiem tika uzdoti jautājumi par dažādām līdzdalības formām, to pieejamību un vēlmi tajās iesaistīties. Novērtēta tika arī jauniešu līdzšinējā pieredze par iesaistīšanos dažādās aktivitātēs, gan savā izglītības iestādē, gan ārpus tās.

Jaunatnes politikas joma „Līdzdalība” pašvaldībā iegūst ievērojami zemāku rādītāju nekā vidējais Riebiņu novada indekss. Dimensijai „**Līdzdalība**” sniegtais vērtējums ir **34 punkti**, kas atbilst drīzāk zēmam novērtējumam. Tas norāda, ka novada jauniešu aktivitāte kopumā nav pārāk augsta, un nozīmīga daļa līdzdalības veidu jauniešiem vispār nav aktuāli.

- **Jaunatne un pasaule**

Jaunatnes politikas īstenošanas kontekstā dimensija „Jaunatne un pasaule” ietver atbildi uz jautājumiem: *„Kā jaunieši izjūt savas iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu un cik lielā mērā jaunieši aktīvi interesējas par dažāda līmeņa notikumiem?”* Jauniešu lēmumu pieņemšanas pašnovērtējums, tika iegūts ar atbildēm uz jautājumiem par iespējām ietekmēt dažādu valsts un sabiedrības līmeņa lēmumu pieņemšanu, tai skaitā arī par jauniešu ikdienā un sadzīvē nozīmīgu jautājumu izlemšanu. Jauniešu izpratni par savu vietu pasaulē raksturo atbildes uz jautājumu par informētību par notikumiem dažāda līmeņa teritoriālajās vienībās.

Dimensija „Jaunatne un pasaule” pašvaldībā ir novērtēta vēl zemāk nekā „Līdzdalība”. „**Jaunatne un pasaule**” iegūst **32 punktus** no 100 (maksimāli iespējamiem), un tas ir viszemāk novērtētais aspekts Riebiņu novada jauniešu vidū. Šis pētījuma kritērijs parāda, ka Riebiņu novada jauniešu mērķauditorijā ir drīzāk zēms novērtējums savām iespējām ietekmēt jauniešu ikdienā un sadzīvē nozīmīgu jautājumu izlemšanu dažādos valsts un pašvaldību līmeņos. Vienlaicīgi šī dimensija arī norāda uz samērā zēmu jauniešu interesi par notikumiem dažāda līmeņa teritoriālajās vienībās, piemēram, savā dzīvesvietā, reģionā, Latvijā, Eiropā un citur pasaulē. Kopumā dimensijas vērtējums ir uzskatāms par ievērojami zemāku nekā vidējais indeksa rādītājs novadā.